

دینی تجربی و ریاضی درس شش

دفترچه پاسخ

۱ سنت استدراج (املاء و استدراج)

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم دین و زندگی خرداد ۱۳۹۹
امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم دین و زندگی خرداد ۱۳۹۹

پاسخ سؤال ۲

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم دین و زندگی دی ۱۴۰۰
امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم دین و زندگی دی ۱۴۰۰

۲ در امتحان بشری ما غالباً از حقیقت درون افراد بی‌خبر هستیم و می‌کوشیم تا از طریق امتحان کردن آن‌ها به آگاهی لازم برسیم ولی امتحان خداوند علیم برای آگاه‌شدن از درون افراد نیست، بلکه برای رشد دادن و به ظهور رساندن استعدادها و نشان دادن تمایلات درونی افراد است.

پاسخ سؤال ۳

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم دین و زندگی خرداد ۱۳۹۹
امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم دین و زندگی خرداد ۱۳۹۹

۳ در امتحان بشری ما از حقیقت درون افراد بی‌خبر هستیم و می‌کوشیم تا از طریق امتحان کردن آن‌ها به آگاهی لازم برسیم؛ ولی امتحان خداوند برای آگاه‌شدن از درون افراد نیست، بلکه برای رشد دادن و به ظهور رساندن استعدادها و نشان دادن تمایلات درونی افراد است.

پاسخ سؤال ۴

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم دین و زندگی شهریور ۱۴۰۱
امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم دین و زندگی شهریور ۱۴۰۱

۴ در اصطلاح دینی، توفیق به معنای آسان نمودن است، یعنی خداوند شرایط و اسباب را برای کسی که با نیت پاک قدم در راه حق می‌گذارد و در این راه سعی و تلاش می‌کند چنان فراهم می‌سازد که وی بتواند آسان‌تر به مقصد برسد؛ این امداد خاص خداوند "توفیق الهی" نام دارد. یکی از جلوه‌های این توفیق، نصرت و هدایت الهی به دنبال تلاش و مجاهدت است. (و یکی دیگر از جلوه‌های این توفیق، ایجاد زمینه مناسب برای رشد و تعالی شخص مؤمن است مانند یافتن دوست خوب)

پاسخ سؤال ۵

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم دین و زندگی دی ۱۳۹۸
امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم دین و زندگی دی ۱۳۹۸

۵

وقتی انبیاء مردم را به دین الهی فرامی خوانند، مردم در برابر آن‌ها دو دسته می‌شوند، دسته‌ای به ندای حق پاسخ مثبت می‌دهند و دسته‌ای لجابت می‌ورزند و در مقابل حق می‌ایستند. خداوند، سنت خود را بر این قرار داده که هرکس هر راهی را برگزید، بتواند از همین امکاناتی که خدا در اختیارش قرار داده استفاده کند تا در همان مسیری که انتخاب کرده است به‌پیش رود و باطن خود را آشکار کند.

پاسخ سؤال ۶

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم دین و زندگی شهریور ۱۳۹۹
امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم دین و زندگی شهریور ۱۳۹۹

۶

توفیق

پاسخ سؤال ۷

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم دین و زندگی شهریور ۱۳۹۹
امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم دین و زندگی شهریور ۱۳۹۹

۷

سنت ابتلا (امتحان)

۸

توبه نه تنها گناه را پاک می‌کند، بلکه اگر ایمان و عمل صالح نیز به دنبال آن بیاید، گناهان را به حسنات تبدیل می‌کند. خداوند می‌فرماید: "کسی که بازگردد و ایمان آورد و عمل صالح انجام دهد، خداوند گناهان آنان را به حسنات تبدیل می‌کند زیرا خداوند آمرزنده و مهربان است."

تالیفی ابوالفضل احدزاده

پاسخ سؤال ۹

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم دین و زندگی شهریور ۱۴۰۰
امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم دین و زندگی شهریور ۱۴۰۰

۹

املا و استدراج

۱۰

خدا آنان را به راه‌های خود هدایت می‌کند و آنان را همراهی می‌کند.

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم دین و زندگی دی ۱۴۰۱
امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم دین و زندگی دی ۱۴۰۱

۱۱

هدایت

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم دین و زندگی خرداد ۱۴۰۱
امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم دین و زندگی خرداد ۱۴۰۱

پاسخ سؤال ۱۲

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم دین و زندگی خرداد ۱۳۹۸
امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم دین و زندگی خرداد ۱۳۹۸

۱۲

تأثیر اعمال انسان در زندگی

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم دین و زندگی خرداد ۱۴۰۱
امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم دین و زندگی خرداد ۱۴۰۱

۱۳ سنت املاء و استدراج

پاسخ سؤالات ۱۴ تا ۲۸

تالیفی جعفر رنجبرزاده

۱۴ بر اساس تقدیر الهی، جهان خلقت قانونمند است و پدیده‌های آن در دایره قوانین خاصی مسیر تکاملی خود را می‌پیمایند. این قانونمندی اختصاصی به پدیده‌های طبیعی ندارد و زندگی فردی و اجتماعی انسان‌ها را هم در بر می‌گیرد. قرآن کریم از این قوانین با عنوان سنت‌های الهی یاد کرده و مردم را به شناخت آن‌ها به‌خصوص سنت‌های مربوط به زندگی انسان دعوت نموده است.

۱۵ ابتلاء در لغت به معنای امتحان است و در اینجا به معنای قرار دادن فرد در تنگنا یا موقعیتی است که صفات درونی خود را بروز دهد و درستی یا نادرستی آنچه را که ادعا کرده مشخص سازد.

۱۶ خدا ما را با هر امر خیر یا شری می‌آزماید، بیماری یا سلامت، فقر یا ثروت و به‌طور کلی هر حادثه شیرین یا تلخی مواد امتحانی ما به حساب می‌آیند و نحوه مواجهه ما با آن‌ها پیروزی یا شکست ما را رقم می‌زند و مهیای امتحانی دیگر می‌سازد.

۱۷ وقتی انبیا مردم را به دین الهی فرامی‌خوانند مردم در برابر این دعوت دو دسته می‌شوند: دسته‌ای به ندای حقیقت پاسخ مثبت می‌دهند و هدایت الهی را می‌پذیرند و دسته‌ای لجاجت ورزیده و در مقابل حق می‌ایستند. خداوند سنت و قانون خود را بر این قرار داده که هرکس هرکدام از این دو راه را برگزیند بتواند از همین امکاناتی که خدا در اختیارش قرار داده استفاده کند تا در همان مسیری که انتخاب کرده است به پیش رود و باطن خود را آشکار سازد.

۱۸ خیر. قرآن کریم در این باره می‌فرماید: کسانی که زندگی دنیا و تجملات آن را بخواهند حاصل کارهایشان را در همین دنیا به آن‌ها می‌دهیم و کم و کاستی نخواهند دید؛ اما اینان در آخرت جز آتش دوزخ ندارند و هرچه در دنیا کرده‌اند بر باد رفته و آنچه را که انجام می‌دهند، باطل است.

۱۹ امداد خاص خداوند نسبت به آنان که با نیت پاک قدم در راه حق گذارند و سعادت جهان آخرت و رضایت پروردگار را هدف خود قرار دهند توفیق الهی نام دارد، یعنی همراه با سعی و تلاشی که انسان از خود نشان می‌دهد خداوند نیز شرایط و اسباب را چنان فراهم می‌سازد که وی بتواند آسان‌تر به مقصد برسد.

۲۰ یکی از جلوه‌های این توفیق، نصرت و هدایت الهی به دنبال تلاش و مجاهدت است و از جلوه‌های دیگر توفیق الهی، ایجاد زمینه مناسب برای رشد و تعالی شخص مؤمن می‌باشد مانند یافتن دوست خوب و شرکت در یک جلسه قرآنی.

۲۱ از آنجاکه خداوند به بندگان خود محبت دارد، با همه آنان چه نیکوکار و چه گناهکار به لطف و مهربانی رفتار می‌کند. او به بندگان خود اعلام می‌کند پروردگار شما، رحمت را بر خود واجب کرده است. یعنی حتی آنجا که خداوند بر کسی غضب می‌کند بازهم از دریچه لطف و رحمت است.

۲۲ آمرزش گناهان با توبه، آمرزش برخی گناهان با انجام کار نیک، حفظ آبروی بندگان گناهکار، پذیرش عبادت اندک و رضایت سریع از کسی که طلب آمرزش کرده نمونه‌هایی از سبقت رحمت بر غضب خداست.

۲۳

اگر کسانی چنان در گناه و باطل پیش روند که از کار خود خرسند باشند و با حق دشمنی و لجابت ورزند، خداوند به آن‌ها فرصتی می‌دهد و آن‌ها این فرصت را وسیله غوطه‌ور شدن در تاریکی‌ها قرار می‌دهند به‌طوری‌که اگر در ابتدا اندک امیدی وجود داشت که نور حق در دلشان بتابد به‌تدریج چنین امیدی بر باد رفته و به شقاوت ابدی گرفتار می‌شوند. این سُنّت که از جمله سُنّت‌های حاکم بر زندگی معاندان و غرق‌شدگان در گناه است سنت املاء یا امهال نام دارد.

۲۴

گاهی خداوند علاوه بر مهلت دادن به گمراهان بر امکانات آنان می‌افزاید و آن‌ها با استفاده از همین امکانات و با اصرار خودشان بیشتر در فساد فرو می‌روند و قدم‌به‌قدم از انسانیت فاصله می‌گیرند و به‌تدریج به‌سوی هلاکت ابدی نزدیک‌تر می‌شوند. چنین حالت تدریجی در حرکت به‌سوی عذاب الهی را سنت استدراج می‌خوانند.

۲۵

رهنمودهای قرآن کریم و پیشوایان دین بیانگر آن است که آینده زندگی فرد و اتفاقاتی که برای او رخ می‌دهد، در موارد بسیاری تحت تأثیر رفتارهای گذشته او اعم از رفتارهای خوب و بد است.

۲۶

باتوجه‌به انتهای آیه، مردم به‌واسطه آنچه انجام دادند عقوبت می‌شوند یعنی برخی از پیشامدهای سخت و ناگوار زندگی نتیجه اعمال ناپسند و گناهان خود انسان است.

۲۷

طبق این آیه سُنّت استدراج در خصوص کسانی است که اعتقادی به خدا و دستورات او ندارند بنابراین صرف وفور نعمت دلیل بر گرفتار شدن به استدراج نیست بلکه اگر کسی غرق در نعمت باشد و در همان حال بی‌اعتقاد به خداوند و دستورات او باشد گرفتار استدراج شده است.

۲۸

۱- کسی که مصیبت را امتحان الهی می‌داند در برابر مصیبت‌ها صبر و شکیبایی می‌ورزد اما دیگری بی‌تابی می‌کند و تحمل مواجه شدن با مصیبت را ندارد.

۲- کسی که مصیبت و گرفتاری را امتحان الهی می‌داند گرفتار یأس و ناامیدی نمی‌شود زیرا می‌داند خداوند همه این سختی و مشقات را به بهترین شکل جبران می‌کند اما دیگری سریع دچار بحران‌های روحی، یأس و افسردگی می‌شود.

۳- کسی که مصیبت را امتحان الهی می‌داند مصیبت و گرفتاری را پله‌ای برای رشد معنوی خود می‌داند پس با مواجهه صحیح با این مصیبت بر ایمان خود می‌افزاید اما دیگری با هر مصیبتی به خداوند گمان بد می‌برد و از خدا دورتر می‌شود.

پاسخ سؤالات ۲۹ تا ۵۱

تالیفی جعفر رنجبرزاده

۲۹

شر - خیر - امتحان

۳۰

مورد امتحان خاص

۳۱

تعلق می‌گیرد

۳۲

هدایت

۳۳

برای افزایش گناهان استفاده می‌کنند

۳۴

به‌تدریج

۳۵

لطف و رحمت

۳۶

اعمال خوب یا اعمال بد او

۳۷

نیست - فردی - اجتماعی

۳۸ قوانین حاکم بر زندگی انسان‌ها

۳۹ دارد

۴۰ ابتلائات

۴۱ امداد خاص

۴۲ نصرت - هدایت - تلاش - مجاهدت

۴۳ عامل درونی

۴۴ محبت - لطف - مهربانی

۴۵ رحمت

۴۶ لطف - رحمت

۴۷ سبقت رحمت بر غضب - چندبرابر - به اندازهٔ خودش

۴۸ املاء - امکانات - بلای

۴۹ استدراج - امکانات

۵۰ مهلت

۵۱ رفتارهای گذشته

پاسخ سؤال ۵۲

تالیفی ابوالفضل احدزاده

۵۲ شر - آزمایش و امتحان

پاسخ سؤال ۵۳

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم دین و زندگی دی ۱۳۹۹

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم دین و زندگی دی ۱۳۹۹

۵۳ در امتحان بشری ما غالباً از حقیقت درون افراد بی‌خبر هستیم و می‌کوشیم تا از طریق امتحان کردن آن‌ها به آگاهی لازم برسیم؛ ولی امتحان خداوند علیم برای آگاه شدن از درون افراد نیست، بلکه برای رشد دادن و به ظهور رساندن استعدادها و نشان دادن تمایلات درونی افراد است.

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم دین و زندگی دی ۱۳۹۹
امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم دین و زندگی دی ۱۳۹۹

۵۴ امداد عام الهی (امداد)

پاسخ سؤال ۵۵

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم دین و زندگی دی ۱۴۰۱
امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم دین و زندگی دی ۱۴۰۱

۵۵ غ

۵۶ امتحان (آزمایش یا ابتلا)

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم دین و زندگی خرداد ۱۴۰۰
امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم دین و زندگی خرداد ۱۴۰۰

پاسخ سؤالات ۵۷ تا ۷۵

تالیفی جعفر رنجبرزاده

۵۷ قرآن کریم از این قوانین با عنوان سنت‌های الهی یاد کرده است.

۵۸ ابتلاء در لغت به معنای امتحان است.

۵۹ سنت ابتلاء به معنای قرار دادن فرد در تنگنا یا موقعیتی است که صفات درونی خود را بروز دهد و درستی یا نادرستی آنچه را که ادعا کرده مشخص سازد.

۶۰ امتحان خداوند علیم برای آگاه‌شدن از درون افراد نیست بلکه برای رشد دادن و به ظهور رساندن استعدادها و نشان دادن تمایلات درونی افراد است.

۶۱ عام‌ترین و فراگیرترین قانون خدا سنت ابتلا است.

۶۲ سنت ابتلاء شامل همه انسان‌ها در همه دوران‌ها می‌شود.

۶۳ هویت و شخصیت انسان‌ها با ابتلائات و امتحانات الهی ساخته می‌شود.

۶۴ خداوند با هر امر خیر یا شری ما را می‌آزماید.

۶۵ ۱- نصرت و هدایت الهی به دنبال تلاش و مجاهدت، ۲- ایجاد زمینه مناسب برای رشد و تعالی شخص مؤمن

۶۶ از آنجاکه خداوند به بندگان خود محبت دارد با همه آنان به لطف و مهربانی رفتار می‌کند.

۶۷

آنجا که خداوند بر کسی غضب می‌کند، باز هم از دریچه لطف و رحمت است.

۶۸

۱- آموزش گناهان با توبه، ۲- حفظ آبروی بندگان گناهکار، ۳- پذیرش عبادت اندک، ۴- رضایت سریع از طالب آموزش

۶۹

خداوند عمل نیک را چندبرابر پاداش و کار بد را فقط به اندازه خودش جزا می‌دهد.

۷۰

سنت املاء یا امهال

۷۱

حالت تدریجی در حرکت به سوی عذاب الهی را سنت استدراج می‌خوانند.

۷۲

قرار گرفتن در دایره سنت املاء و استدراج نتیجه عمل خود انسان‌ها است.

۷۳

۱- صلۀ رحم، ۲- محبت به خویشان ۳- صدقه

۷۴

قطع رحم - بی‌محبتی به خویشان

۷۵

امیرالمؤمنین (ع) می‌فرماید: چه بسا احسان پیاپی خدا کسی را گرفتار کند و پرده‌پوشی او را مغرور می‌سازد.

پاسخ سؤال ۷۶

تالیفی ابوالفضل احدزاده

۷۶

در تعالیم دینی آمده است که صلۀ رحم و محبت به خویشان و دادن صدقه، عمر را افزایش می‌دهد و قطع رحم و بی‌محبتی به خویشان عمر را کاهش می‌دهد.

۷۷

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم دین و زندگی دی ۱۴۰۱
امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم دین و زندگی دی ۱۴۰۱

الف

حرام

پاسخ سؤال ۷۸

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم دین و زندگی خرداد ۱۴۰۰
امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم دین و زندگی خرداد ۱۴۰۰

۷۸

غ

۷۹

الف) ← ۴

ب) ← ۵

پ) ← ۱

ت) ← ۳

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم دین و زندگی دی ۱۴۰۱
امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم دین و زندگی دی ۱۴۰۱

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم دین و زندگی شهریور ۱۴۰۰
امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم دین و زندگی شهریور ۱۴۰۰

پاسخ سؤال ۸۱

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم دین و زندگی خرداد ۱۳۹۸
امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم دین و زندگی خرداد ۱۳۹۸

۸۱

امداد خاص خدای متعال نسبت به آنان که با نیت پاک قدم در راه حق گذارند و سعادت جهان آخرت و رضایت پروردگار را هدف خود قرار دهند، "توفیق الهی" نام دارد.

پاسخ سؤال ۸۲

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم دین و زندگی دی ۱۳۹۸
امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم دین و زندگی دی ۱۳۹۸

۸۲

امتحان الهی (ابتلاء)

پاسخ سؤال ۸۳

تالیفی ابوالفضل احدزاده

۸۳

تعلق می‌گیرد

پاسخ سؤال ۸۴

تالیفی ابوالفضل احدزاده

۸۴

تسویف از ریشه "سوف" و به معنای امروزه فردا کردن و کار امروز را به فردا انداختن است. فرد گنهکار به خود می‌گوید "به‌زودی توبه می‌کنم." و این گفته را آن‌قدر تکرار می‌کند تا اینکه دیگر میل به توبه در او خاموش می‌شود.

۸۵

انسانی که به دام گناه می‌افتد، خداوند برای او شرایطی فراهم می‌کند تا توبه نماید. اما اگر او چنان در گناه پیش رود و با حق دشمنی ورزد، خدا به او فرصت می‌دهد و او از این فرصت و نعمت درجهت غرق‌شدن در گناه استفاده می‌کند و بار گناهانش هر روز سنگین‌تر شده و به‌تدریج به‌سوی هلاکت ابدی نزدیک‌تر می‌شود.

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم دین و زندگی شهریور ۱۳۹۹
امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم دین و زندگی شهریور ۱۳۹۹

پاسخ سؤال ۸۶

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم دین و زندگی دی ۱۳۹۷
امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم دین و زندگی دی ۱۳۹۷

پاسخ سؤالات ۸۷ تا ۸۸

تالیفی مرتضی محسنی کبیر

شناخت قوانین جهان خلقت از طریق علوم طبیعی، سبب آشنایی ما با نشانه‌های الهی و بهره‌مندی از طبیعت می‌شود.

۸۷

در امتحان بشری ما غالباً از حقیقت درون افراد بی‌خبر هستیم و می‌کوشیم تا از طریق امتحان کردن آن‌ها به آگاهی لازم برسیم. اما امتحان خداوند علیم، برای آگاه‌شدن از درون افراد نیست، بلکه برای رشد دادن و به ظهور رساندن استعدادها و نشان دادن تمایلات درونی افراد است.

۸۸

سنت ابتلا و امتحان

۸۹

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم دین و زندگی دی ۱۴۰۰

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم دین و زندگی دی ۱۴۰۰

تأثیر اعمال انسان در زندگی او

۹۰

تالیفی ابوالفضل احدزاده

سنت املاء و استدراج

۹۱

امتحان نهایی علوم تجربی دوازدهم دین و زندگی شهریور ۱۴۰۱

امتحان نهایی ریاضی و فیزیک دوازدهم دین و زندگی شهریور ۱۴۰۱

پاسخ سؤال ۹۲

تالیفی ابوالفضل احدزاده

در اصطلاح دینی، توفیق به معنای آسان نمودن است؛ یعنی همراه با سعی و تلاشی که انسان از خود نشان می‌دهد، خداوند نیز شرایط و اسباب را چنان فراهم می‌سازد که وی بتواند آسان‌تر به مقصد برسد.

۹۲